

УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ У СФЕРІ ПРИРОДОГОСПОДАРЮВАННЯ

Формування теоретико-методологічних принципів поступового створення інтегральної системи управління еколого-економічними знаннями як структурно-функціональної складової механізму екологічно орієнтованого управління природогосподарюванням потребує розгляду сутності та змісту існуючого поняття «управління знаннями».

Управління еколого-економічними знаннями у природогосподарюванні нами визначається таким чином: це організаційні процеси ідентифікації, акумулювання, використання та передачі екологічної, еколого-економічної соціально-екологічної інформації та знань, які застосовуються для реалізації напрямів екологізації галузей національного господарства та забезпечення сталого екологічно збалансованого природокористування на інноваційній основі шляхом розвитку підприємницьких ініціатив.

Основні завдання управління еколого-економічними знаннями полягають у такому: забезпечення економічної та еколого-економічної ефективності використання ресурсного та екологічного потенціалу природних об'єктів; реалізація інтегрованого підходу до використання нових управлінських, маркетингових та інформаційних технологій у природогосподарюванні; забезпечення впровадження та функціонування системи екологічного менеджменту.

Мотиваційні чинники визначено наступним чином:

1.Здатність швидше та активніше реагувати на запити та вимоги природокористувачів за допомогою інноваційних екологоорієнтованих рішень та запобігати тому, щоб споживачі шукали ці рішення у підприємств-конкурентів.

2.Можливість консолідації інтелектуальних активів підприємств природогосподарського комплексу для підвищення еколого-економічної ефективності природогосподарювання на підприємницьких засадах.

3.Можливість прискорювати процес еколого – економічного навчання та передачі здібностей серед працюючих, особливо в системі екологічного менеджменту.

4.Економія ресурсів за рахунок повторного використання та впровадження попереднього досвіду екологізації виробництва.

Складовими процесу системи управління знаннями у сфері природо господарювання є:

1. Стимулювання приросту знань працівників підприємств.

2. Поширення та обмін між працівниками знаннями та досвідом.

3. Використання досвіду та знань у прийнятті оптимальних природогосподарських управлінських рішень на еколого-економічних засадах.

4. Відтворення компонента знань у сертифікованій продукції природогосподарювання, екосистемній продукції та послугах.

5. Збереження, диференціація та забезпечення рівного доступу всіх працівників до системної бази еколого-економічних знань природо господарювання.

Знання у сфері природогосподарювання як продукт діяльності виникає не лише в надрах науково-дослідних організацій або в рамках спеціальних установ. Знаннями є також підходи, ідеї з приводу того, як організувати ефективне природогосподарювання на підприємницьких засадах, реалізувати і зробити продукт екологічно чистим, яким чином налагодити випуск конкурентоспроможної екосистемної продукції, збільшити експорт конкурентоспроможної продукції та ін. Знання такого роду виникають у результаті гармонічного поєднання теорії та практики природокористування в рамках тієї чи іншої організації.

Визначені стратегії управління знаннями у сфері природо господарювання:

1) Стратегія формування та розвитку системи еколого-економічних знань та здібностей у людському капіталі.

2) Стратегія формування та розвитку системи еколого-економічних знань та здібностей в організаційному капіталі.

3) Стратегія формування системи еколого-економічних знань з метою впровадження екологічно спрямованого соціального маркетингу.

4) Стратегія формування та розвитку системи еколого-економічних знань та здібностей за допомогою екобенчмаркінгу.

5) Стратегія взаємодії людського капіталу та організаційного капіталу.

6) Стратегія продуктивної взаємодії та консолідації усіх складових інтелектуального капіталу.

Таким чином, знання в системі екологічно орієнтованого управління природокористуванням також повинні виступати як продукт природогосподарської діяльності, предмет кінцевого споживання природокористувачами, виробничий ресурс, засіб трансакцій, а також засіб тезаврації та консолідації суспільства і відтворення суспільних інститутів. Управління еколого-економічними знаннями повинно стати важливим фактором формування екологічно орієнтованого управлінського потенціалу для вирішення завдань екологізації виробництва на різних ієрархічних рівнях управління.